

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

Dissertationes Juridico-Theologicæ De Jure, & Justitia

Karchne, Simon

Augustæ Vindelicorum ; [Graz], 1714

§. VIII. Resolvuntur aliquæ quæstiones de patre erga filium, & vicissim

urn:nbn:de:hbz:466:1-40013

possint, L. 3. §. 1. Cod. eodem filium autem, qui in potestate est, testamentum facere non posse indubitati juris est.

Dixi profanas, quia ad causas pias de proprietate testari potest ex cap. licet §. fin. de sepult. in 6. pro anima tamen sua prater ipsius (nempe Patris) assensum aliquid judicare non potest, ubi per ly judicare Glossa intelligit testari, testamentum enim dicitur ultimum iudicium, ergo à contrario sensu cum assensu Patris potest testari pubes de proprietate adventitiorum pro anima sua.

Utrum per alios contractus in vivis possint alienare dicitur §. sequenti in fin.

An prohibitio testamenti præfata se etiam extendat ad adventitia, quorum plenum Dominium consequenter etiam ususfructus pertinet ad filium per nume-

rum 114. dubitari potest, sed extensio firmata est communi sensu Theologorum, ac Legistarum cum Haunold. tract. 6. n. 232. quia à jure non habetur ut pater familias, respectu etiam talium bonorum, ergo Lex prohibet usum pleni Dominij per ultimam voluntatem, secus inter vivos Less. lib. 2. c. 4. n. 9.

Dixi in Conclusionem pubes: hoc est expleto decimo quarto anno, impuberet enim, sive hâc ætate inferiores etiam de Castrensibus, & quasi defectu indicij testari non possunt; Notat autem Perez Institut. quibus non permissum, versa quod quidem jus, quod quis explevit dicatur annum, ultimum ejus diem attingens: Quoties enim de favore alicujus agitur, placuit diem cœptum haberi pro completo.

§. VIII.

Resolvuntur aliqua questiones de Patre erga filium, & vicissim.

Quæritur primò an Pater debita à filio contracta debeat solvere? & ob filij delictum teneatur ad multam.

Prænotandum est hic, quod occasione cujusdam Creditoris Macedonis filij familias ad quemvis luxum pecunias mutuas dantis, hi, ut ære alieno facilius se liberarent sæpè vitæ Parentum insidiabantur, conditum sic S. C. Macedonianum prohibens dare pecunias mutuas filij familias, seu in Patria potestate con-

stitutis, ita ut mutuanti denegetur. Actio tam adversus Patrem, quàm contra filios familias etiam postquam egrediuntur Patriam potestatem, patetque mortuus est L. 1 §. 6. ff. de S. C. Macedon. quia, inquit Perez ad Institut. quid cum eo, qui in aliena est potestate. §. illud proprie, hæc exceptio inducta est in odium creditoris, quod non cessat per mortem Patris, cujus favorem principaliter respexit, idcirco filius familias nequit huic benefici-

beneficio renunciare, estque probabile, et si jurasset se soluturum adhuc deobligari etiam post Patris mortem contra *L. lib. 2. c. 20. n. 9.* Cujus sententiam ob juramenti reverentiam, & D.D. multitudinem vocat valde probabilem citandus *Wadingus n. 4.* Quia eadem sequuntur incommoda ex hoc juramento, quae ex mutuo simplici, imò si valeret, foret majus periculum insidiandi, est igitur ejus obiectum ob annexas praefati periculi circumstantias illicitum *Haunoldi. tract. 9. n. 328.* ex communiore Legistarum. Et Canonistarum.

Nulla igitur nascitur obligatio naturalis Theologicè talis, seu in conscientia solvendi exceptis certis casibus: hoc enim potuit rationabiliter statui in poenam foeneratorum, & favorem Parentum, *Haunold. n. 327.* si tamen filius neglecta exceptione solvit, nequit solutum repetere, uti nec ejus fidejussor *L. 9. ff. eodem.* Hinc est disparitas inter foeminam fidejubentem quae potest vi *S. C. Vellejan.* ex errore solutum repetere, nam hoc simul est praecise favorabile foeminæ, Macedonianum *S. C.* verò est in favorem Parentum, & aequè in odium Creditorum, quos, si in judicio non excipit, pròinde est condemnandus; sed adhuc non tenetur solvere, sed potest excipere prout habetur expresse in *L. 11 ff. de S. C. Macedon.*

Deobligatio dicta in conscientia solvendi probabiliter habet locum, etsi mutuum extet apud filiumfam, aut inde factus sit locupletior *Wadingus de contract. Disput. 6. dub. 4. §. 1.* *Haunoldus n. 329.* Contra *Laym. Palao.* Quia lex, aut filiusfamilias sit tutus in conscientia, nunquam exigit hanc conditionem, si inde non sit factus ditior, sed potius opposi-

tum statuit, dum apertè concedit, quòd filius etiam locupletior possit opponere creditori petenti solutionem beneficium *S. C. cit. L. 9. §. 2.* ergo si in poenam foeneratorum est tutus in conscientia, quando non sit ditior, etiam tutus est, licet fiat ditior, aliàs non posset excipere contra creditorem.

Dixi non esse obligationem solvendi in conscientia certis exceptis casibus, in quibus negatur hoc beneficium, nempe primò si Pater mutuum ratificet. Secundò si filiusfamilias sit miles, uterque casus habetur in *Leg. 7. c. de S. C. Macedon.* nisi mutuum expendendum esse in causas non castrenses soiverit creditor, quia tunc creditor est in dolo, *Haunold. n. 331.* Tertiò si filiusfamilias habeat Castrensia, aut quasi, aut adventitia pleno jure. Quarto si creditor ignoravit mutuatarium esse filiumfamilias, aut si juraverit se esse Patremfamilias. Quintò quando mutuum factum est in rebus à pecunia distinctis absque fraude, scilicet non ex fine eas redigendi in pecuniam. Sextò si mutuum sit versum in Patris bonum, aut eo sciente, nec contradicente petito, aut si filiusfamilias sui juris effectus contractum approbavit, aut si Pater partem mutui solvit: Censetur enim totum contractum ratificasse. Septimò si mutuum sit expensum in usus paterna pietate debitos. Octavò si Pater filiumfamilias praeposuit negotiationi absque exceptione mutui petendi: praesumitur enim tacite consensisse. Nonò si filiusfamilias fidejussit pro alio ex causa mutui. Hi casus habentur in varijs legibus apud *Haunold. n. 331.* His praenotatis.

Resp. Ad quaestionem & quidem ad primam partem negativè de filiofamilias

Q. 2.

exce-

exceptis casibus proximè relatis, quia extra hos casus jus non obligat Patrem, ipsumque filiumfamilias, ut vidimus.

Resp. Etiam negativè ad secundam partem, nisi Pater consulerit delictum, est communis cum Baldo *L. si quâ penâ ff. qui sunt sui, vel alieni juris, &c.* Ratio, quia filijfamilias nullum habent Dominium in bonis Patrum adhuc viventium, ergo hi cogi non possunt ad solutionem multæ pro filijs etiam ex futura legitima, quia vivente Patre filij nullam habent legitimam *L. 23. ff. de acquirenda hereditate.*

117. Quæritur secundò an filij lucra ex pecunia Patris aliàs otiosa sint accensenda peculio adventitio? Tertio an filius administrans bona Patris sibi, aut Patri lucretur. Quarto an à cohæredibus possit petere æstimationem impensi laboris in administratione? Quintò an filiusfamilias invito Patre possit operas suas elocare? Sextò an domo dimissus, ut se sustentet, emancipetur? Septimò an debita à Patre contracta pro alimentis suis debeat solvere?

Resp. Ad secundum affirmativè cum Wading. *Disput. 2. dub. 6. §. 1. n. 6.* ex communi: quia sunt fructus industriæ filij, ergo fiunt filij negotiantis.

Resp. Ad tertium lucrari Patri, quia res fructificat Domino suo proinde Patri bona paterna cit. Wading. Molin. *Disput. 234.*

Resp. Ad quartum affirmativè cum Less. *L. 2. c. 12. dub. 13.* ampliante ad Filium, qui non fuisset expressè protestatus se nolle gratis laborare, ut si ob verecundiam Patris non est ausus protestari. Ratio, quia filij industria est pretio æstimabilis etiam respectu Patris, qui extra ca-

sum gravis necessitatis non habet jus labores exigendi à filio gratuitos.

Resp. Ad quintum cum Laym. *lib. 3. tract. c. 8. n. 13.* affirmativè extra casum, quo Pater ob inopiam sibi non sufficit, tunc enim pietas in Patrem filium obligat ad præstandam Patri operam, aliàs non.

Resp. Ad sextum affirmativè de implicita emancipatione: idcirco omnia sibi acquirit, ac de jis validè disponit; ita Sporer *tract. 6. in Decal. c. 2. n. 134.*

Resp. Ad septimum negativè: nisi Pater fuisset protestatus se nolle facere ejusmodi debita gratis ob rationem datam in simili *num. 95.* & sequenti in cujus finem meminimus præsentis quæstionis.

118. Quæritur octavò an, & de quali peculio filiusfamilias possit contrahere. Quæstio hæc *n. 115.* omissa hic est decidenda.

Resp. Puberem posse Patre inconsulto contrahere, ac civiliter obligari de castrensibus, & quasi per *legem 4. §. 1. ff. de castrensi peculio*, quia respectu eorum reputatur quasi Paterfamilias impubes verò nec cum consensu Patris potest obligari circa ulla bona sua, at benè cum consensu Tutoris: *Instit. de inutil. stipulat. §. pupillus versu sed qui*, ubi datur discrimen quòd tutor actione tutelæ pupillo teneatur, proinde si obligatio foret pupillo damnosa conveniri possit; filio autem in Patrem nulla competat actio.

Resp. Secundò de adventitijs Patri fructificantibus nequit filius sine consensu Patris validè contrahere *per legem final. Codic. de bonis, quæ liberis*; Secus cum Patris assensu, ac decreto judicis (quando materia hujus decretum postulat) si sit majorennis, quia sic nulla lex prohibet alienationem, imò probabilius id ipsum, etli

et si filiusfamilias sit pubes minorennis, i-
ta Sanch. Molin. Haunold. *tract. 8. n. 237.*
& alij cum Legistis contra communem Ca-
nonistarum innitentium *C. Constitutus de*
in integram restitut. Verùm hinc
nullum argumentum sumi potest quia in
eo narratur Patris factum de alienatis qui-
busdam maternis bonis ad filios devolu-

tis: quærentibus filijs Papa jubet aliena-
tionem declarari nullam, si aliqua debita
solennitas defuit.

Resp. Tertiò filiusfamilias potest
sine alio consensu Patris alienare consti-
tutus ab eo negotiator cum peculio profe-
ctitio Haunold. *tract. 8. n. 238. ex §. 10.*
Instit. de actionibus.

§. IX.

*Quæ bona accepta à Patre in vivis conferenda sunt, aut
in legitimam computanda.*

119. **Q**uæritur primò quid sit bono-
rum collatio, & quibus im-
ponitur conferendi onus? *Resp.* Ad pri-
mùm cum Molin. *Disput. 237.* est allatio
in communem bonorum defuncti paren-
tis acerrvum (ex quo legitima debetur) eo-
rum profectitiorum bonorum quæ affe-
rentis effecta erant, ut cum alijs tanquam
hæres in eo succedat.

Resp. Ad secundùm primò debere
conferre solos descendentes Haunold.
tract. 6. n. 542. ex communi Theologor-
um, & Juristarum. Secundò secundùm
omnes, quando concurrunt sui cum suis,
id est, constituti in patria potestate cum
constitutis in eadem. Conferre debent
bona profectitia, ut dotem, donationem
propter nuptias. Tertiò certum est e-
mancipatos concurrentes cum suis con-
ferre his debere *per legem sextam Cod. de*
collat bonorum. Quartò secundùm Hau-
nold. *tract. 6. n. 550.* vera est in puncto
juris sententia Decij, aliorumque contra
Bartholum, quòd emancipati emancipa-
tis non conferant *per legem 9. Cod. eo-*

*dem: Si emancipati, inquit, utriusque
à Patre fuistis, collatio cessat.* Ceter-
rum si non tenentur conferre, quibus Pa-
ter expressè cavit eos non teneri confer-
re, *Novel. 19. c. 6.*

120. Quæritur secundò, quæ re-
gula præ oculis habenda ad intelligendum,
quæ bona sint collationi subjecta? *Resp.*
cum Haunoldo *n. 557.* Generalem regu-
lam posse esse hanc, illa sola sunt colla-
tioni subjecta, quæ sunt accepta ab eo, &
ex ejus bonis, ex cujus bonis legitima de-
betur *Leg. 29. Cod. de inoff. test.* Si,
inquit, *ex substantia ejus profecta sit,
de cujus hereditate agitur:* Unde sola
bona profectitia, quæ ex Patre, vel Ma-
tre, vel linea paterna, aut materna pro-
veniunt conferri debent in legitimam por-
tionem (quæ debet obvenire vel à Patre
vel à Matre) non tamen omnia, sed ea
tantùm, quæ specialibus legibus compu-
tari jubentur, *L. 20. Cod. de collat. bo-
norum,* aut etsi ex Origine non sint pro-
fectitia, pro talibus tamen à jure haben-
tur in certo casu, prout dos data à Matre,
aut